
Raadsvergadering van 16 december 2025

Onderwerp: Opclassificatie gemeente Schiermonnikoog Schiermonnikoog, 4 november 2025

Aan de Gemeenteraad

Voorgesteld wordt om te besluiten:

1. Een verzoek in te dienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Fryslân om de gemeente Schiermonnikoog met ingang van 1 januari 2027 wederom voor een periode van 6 jaren in te delen in klasse 2 voor wat betreft de bezoldiging van de burgemeester en wethouders.
2. Het college van burgemeester en wethouders te machtigen het verzoek bedoeld onder 1 in te dienen.

Op grond van artikel 3.4 van Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers kan een gemeente in een andere klasse worden geplaatst dan die waartoe zij ingevolge artikel 3.2. krachtens haar inwonertal hoort. Deze opclassificatie is een beleidsinstrument om de bezoldiging van (politieke) ambtsdragers in afzonderlijke gemeenten te kunnen verhogen. Een verzoek tot opclassificatie moet worden ingediend bij de provincie en wordt toegekend voor zes jaar. De gemeenten Ameland, Terschelling, Vlieland en Schiermonnikoog maken gebruik van opclassificatie.

De gemeente Schiermonnikoog behoort op grond van het aantal inwoners tot inwonersklasse 1. Maar gezien het bijzondere karakter en ligging van de gemeente, steekt de bestuurslast in uitzonderlijke mate boven de gebruikelijke bestuurslast in andere gemeenten met dezelfde inwonersklasse.

Schiermonnikoog is een eiland, ligt in een Werelderfgoed en Natura 2000 gebied, bestaat voor een groot gedeelte uit Nationaal Park en krijgt jaarlijks veel toeristische bezoekers.

Het doel van de opclassificatie is een bezoldiging voor de politieke ambtsdragers die passend is bij de zwaarte van de functie. Hieronder vindt u de argumenten die het verzoek tot opclassificatie rechtvaardigen.

De kern van de argumentatie zit in de eilandpositie, de schaalgrootte, het voorzieningenniveau en de beleidsmatige uitgangspunten waar de gemeente voor staat.

Eilandpositie

Als eiland zijn wij, zeker in de avond en nacht, minder goed bereikbaar bij calamiteiten en incidenten. Er zijn qua materieel, menskracht en bestuurlijke bereikbaarheid voor de openbare orde en veiligheid, voorzieningen en waarborgen ingericht om adequaat in te kunnen spelen op alle soorten calamiteiten en incidenten.

Om de leefbaarheid voor de inwoners goed te houden, lopen we tegen lastige vraagstukken aan. Zoals goed onderwijs, goede gezondheidszorg, voldoende sportfaciliteiten en het kunnen blijven wonen van de ouderen op het eiland. Een eilandgemeente kan niet leunen op voorzieningen e.d. van een naburige gemeente, zoals bij kleine gemeenten aan de vaste wal dat wel mogelijk is. Er wordt zoveel als mogelijk samengewerkt met de andere Waddeneilanden, maar dit neemt niet weg dat alle voorzieningen op alle eilanden zelf aanwezig moeten zijn. Naast de samenwerking tussen de Waddeneilanden, bestaan er veel andere samenwerkingsverbanden. Dit is tijdrovend en daarmee kostenverhogend, gezien de eilandpositie.

Schaalgrootte

Schiermonnikoog heeft rond de 950 inwoners. Per jaar komen er ongeveer 300.000-350.000 toeristen naar Schiermonnikoog. Als dit gelijk over het hele jaar verspreid zou zijn, dan hebben we er zo'n 25.000 inwoners per maand bij. Het eiland is qua infrastructuur en ruimtelijke ordening ingericht op een grotere schaal dan gebruikelijk op grond van de klasse indeling.

Voorzieningenniveau

Dit argument ligt in het verlengde van de eilandpositie en schaalgrootte. Alle voorzieningen moeten op het eiland zelf aanwezig zijn. We kunnen geen gebruik maken van voorzieningen in aangrenzende gemeenten. Alle aanwezigen (inwoners en bezoekers) maken gebruik van de gemeentelijke voorzieningen. De voorzieningen moeten worden ingericht en ontwikkeld op een grotere schaal, maar ook onderhouden worden. Denk aan straten, wegen, fietspaden e.d. Daarnaast is er nog de problematiek van het verwerken van vuilnis en afvalwater die met de vele toeristen groter is dan onze formele schaalgrootte zou doen vermoeden.

Beleidsmatige uitdagingen

Het bestuur van de gemeente Schiermonnikoog heeft rekening te houden met unieke beleidsmatige uitdagingen, bijzondere wet- en regelgeving en afstemming tussen verschillende sectoren. Onze economische structuur is grotendeels gericht op recreatie en toerisme, maar kent spanningsvelden met de natuur en leefbaarheid van de eigen inwoners. Wij hebben te maken een steeds krappere en eenzijdige arbeidsmarkt, een krappe woningmarkt en we moeten rekening houden met (inter)nationale richtlijnen voor het waddengebied en natuurgebieden.

Daarnaast hebben wij steeds vaker te maken met grote ontwikkelingen op en rond het eiland die bestuurlijke druk(te) met zich meebrengen, zoals PAWOZ, gasboringen, netcongestie, Deltaprogramma en veerconcessie.

Gelijk aan andere waddengemeenten.

De gemeente Schiermonnikoog is met haar verzoek tot opclassificatie geen uitzondering. Alle Friese eilanden doen een periodiek een verzoek tot opclassificatie. Gedeputeerde Staten heeft de verzoeken tot opclassificatie tot nu toe steeds toegekend.

Financiële gevolgen

De opclassificatie geldt voor alle politieke ambtsdragers. De raadsleden, burgemeester en wethouders komen in een hogere bezoldigingsschaal. De vergoeding voor raadsleden blijft gelijk, omdat voor de eerste vier inwonersklassen eenzelfde vergoeding voor raadsleden geldt. De burgemeester en de wethouders ontvangen een vergoeding uit de hogere bezoldigingsschaal, wat ook invloed heeft op pensioen- en wachtgeldregelingen die de gemeente moet betalen.

Ten opzichte van de afgelopen 6 jaren zijn er geen financiële veranderingen en is het voorstel om de huidige opclassificatie te continueren.

De opclassificatie is gedekt in de meerjarenbegroting.

Als de gemeenteraad instemt met dit voorstel, zal er een verzoek aan het college van Gedeputeerde Staten van Fryslân worden gedaan, die hierover een besluit moeten nemen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Schiermonnikoog, 16-12-2025

de secretaris,

de burgemeester,

T. Kroeze

I. van Gent